

Aikuissosiaalityön askelmerkit uudessa hallitusohjelmassa

**Maakunnallistuva aikuissosiaalityö
kehittämisverkosto Kuntaliitto 9.10.2019**

Virva Juurikkala, STM

3 Strategiset kokonaisuudet

3.1 Hiilineutraali ja luonnon
monimuotoisuuden turvaava
Suomi

3.2 Suomi kokoaan
suurempi maailmalla

3.3 Turvallinen oikeusvaltio
Suomi

3.4 Elinvoimainen Suomi

3.5 Luottamuksen ja tasa-
arvoisten työmarkkinoiden
Suomi

3.6 Oikeudenmukainen,
yhdenvertainen ja mukaan
ottava Suomi

3.7 Osaamisen,
sivistyksen ja
innovaatioiden Suomi

3.1.1 Asuntopolitiikka

Strategiset tavoitteet

1. Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua
2. Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla
3. Poistetaan asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa

3.3.1 Oikeusvaltion kehittäminen

Strategiset tavoitteet

1. Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista
2. Toimivat oikeusprosessit ja oikeusturva
(muun muassa oikeusturvan saatavuus taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta, oikeudenkäyntien kesto)
3. Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä
(osallisuus, hyvät etniset suhteet, syrjinnän ehkäisy, kasautuvan syrjäytymisen ja eriarvoistumisen katkaiseminen)
4. Turvallinen oikeusvaltio
(vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen)

3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi

Strategiset tavoitteet

1. Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen
2. Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen
3. Ikäystävällisyyden edistäminen
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen

3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen keskeisinä tavoitteina on

- Kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- Turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille
- Parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta
- Turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- Vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- Hillitä kustannusten kasvua

3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen

Strategiset tavoitteet

1. Ikäihmisten toimeentulon turvaaminen ja köyhyyden vähentäminen
2. Lapsiperheiden aseman parantaminen
3. Eriarvoisuuden vähentäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen

TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS -OHJELMA

- Peruspalvelujen parempi saatavuus, 7 vuorokauden hoitotakuu
- Palvelut sovitetaan yhteen, apu yhdestä paikasta
- Sote-ammattilaisten sujuva työnjako, moniammatilliset tiimit
- Erikoistason palvelut täydentävät peruspalveluita
- Digitalisaatio tukee toiminnan uudistamista
- Tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistaa sosiaali- ja terveystieteitä

**Toimivat sote-
palvelut
uusissa
maakunnissa**

SOTE-RAKENNEUUDISTUS

18 maakuntaa: sote-palvelut, pelastustoimi
5 yhteistoiminta-aluetta

MAAKUNTIEN MONIALAISUUS / Parlamentaarinen valmistelu

MAAKUNTIEN VEROTUSOIKEUS / Parlamentaarinen valmistelu

Sote-rakenneuudistus

18 maakuntaa (itsehallintoalueet) + 5 yhteistyöaluetta

- maakuntien järjestämisvastuu: sote-palvelut ja pelastustoimi
- monialaisuus selvitetään parlamentaarisesti 2020 loppuun mennessä
- Uudenmaan sote-erilliskäytäntö selvitetään 2019 loppuun mennessä

Julkiset palvelut vahvassa roolissa

- Maakunnat järjestävät sote-palvelut pääosin julkisena palveluna
- Yksityinen ja kolmas sektori täydentävät palveluja
- Kuntien rooli palvelujen tuottajana selvitetään vuoden 2019 loppuun mennessä

Rahoitusjärjestelmä

- Rahoitus maakunnille pääosin valtiolta, perustuu tarvevakioituihin kriteereihin
- Maakuntavero ja monikanavarahoituksen purkaminen selvitetään vuoden 2020 loppuun mennessä

Uudenmaan sote-erillisratkaisu

- Osana sote-uudistusta selvitetään Uudenmaan sote-erillisratkaisua.
- Syksyn 2019 aikana selvitetään, millä tavalla sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestäminen toteutettaisiin Uudellamaalla.
- Erillisratkaisu voisi koskea koko Uuttamaata, pääkaupunkiseutua tai Helsinkiä.
- Selvityshenkilönä toimii kaupunkineuvos Kari Nenonen ja ohjausryhmää johtaa ministeri Krista Kiuru.
- Alueen kunnat ovat tiiviisti mukana selvityksen valmistelussa.
- Selvitys valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä.

Kunnat palvelujen tuottajina

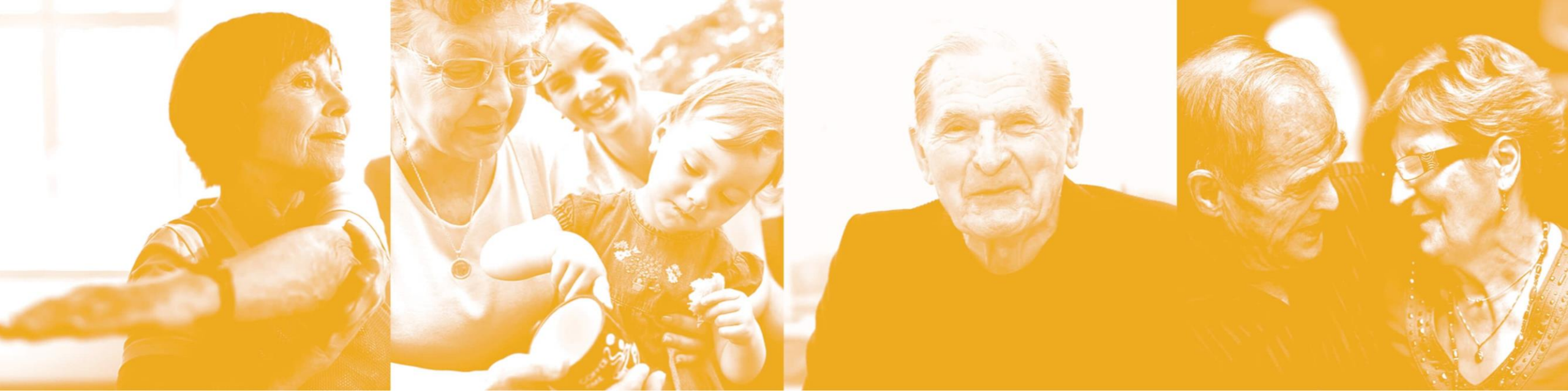
- Kuntien rooli sote-palvelutuotannossa ratkaistaan erillisselvityksen pohjalta.
- Selvitys tehdään vuoden 2019 loppuun mennessä osana sote-uudistusta.
- Kuntien omia näkemyksiä kartoitetaan verkkokyselyllä.
- Selvityksessä tarkastellaan muun muassa:
  - oikeudellisia reunaehtoja kuntien tuottajarooliin tulevassa sote-rakenteessa
  - mahdollisia malleja kuntien tuottajarooliin
  - kuntatuottajuuden vaikutuksia perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta
  - taloudellisia näkökulmia palvelujen tuottamisrooleihin

Sote-uudistuksen lainsäädäntö

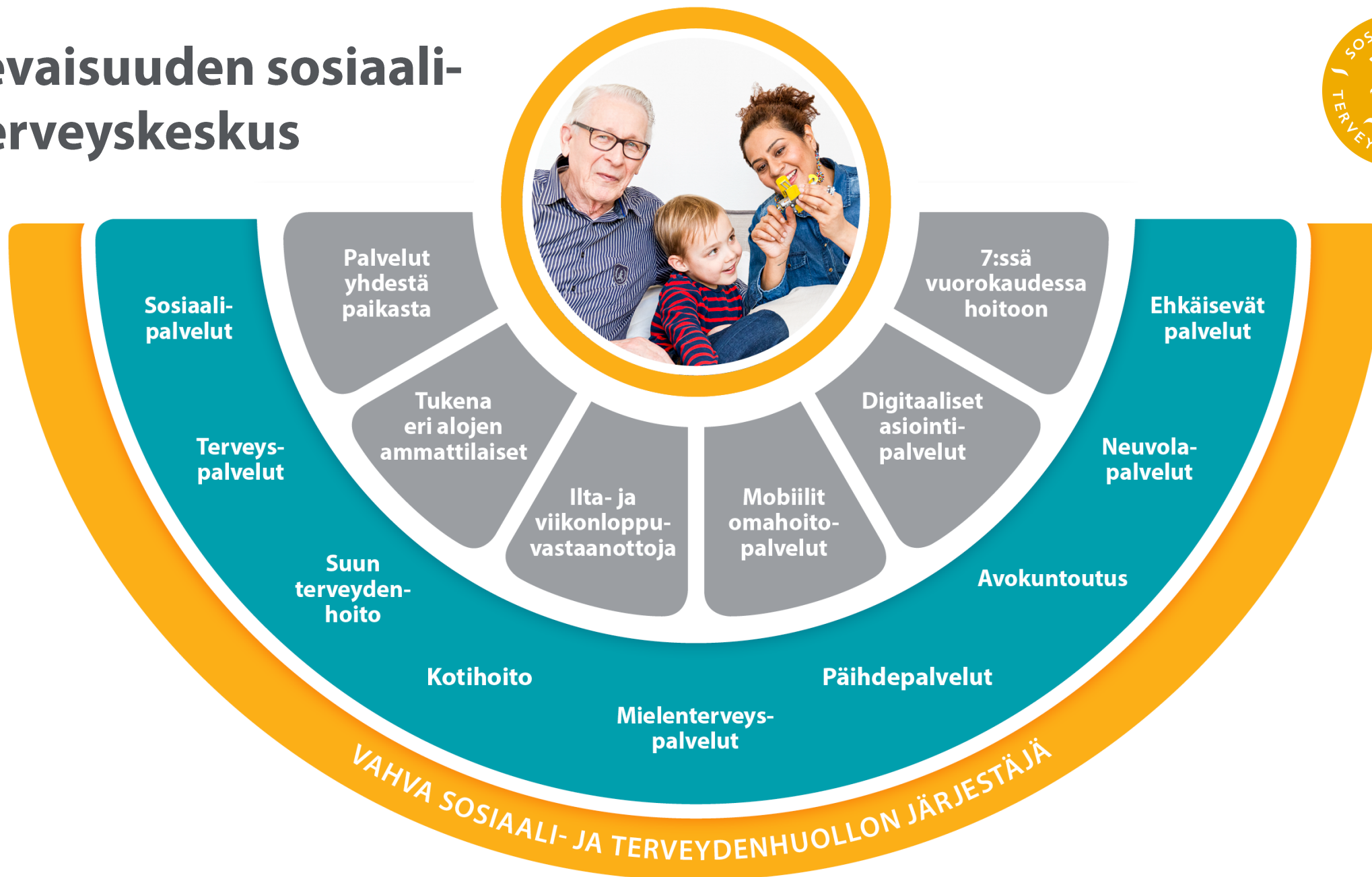
- Sote-uudistuksen lainsäädäntö valmistellaan eri ministeriöiden yhteistyönä.
- Sote-uudistus koskee suoraan n. 40:ä lakia, joista merkittävimpiä ovat:
  - sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen
  - pelastustoimen järjestäminen
  - maakuntajako
  - maakuntien hallinnon ja talouden järjestäminen
  - maakuntien rahoitus
  - kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttaminen
- Lisäksi uudistukseen liittyy n. 100 muuta lakia, joihin tarvitaan muutoksia.

Peruspalvelujen vahvistaminen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksissa

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

Hallitusohjelman toimenpiteet on koottu viiden tavoitteen alle:

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteen toimivuuden varmistaminen
5. Kustannusten nousun hillitseminen.
  - Saavutetaan muiden tavoitteiden toimenpiteiden toteutuessa

Digitaalisuuteen liittyvät toimenpiteet ovat osa kaikkien tavoitteiden toteutumista.

**alustava- muutokset
mahdollisia**

TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS: Valtionavustushankkeet 2020-2022

- Valtionavustushankkeet maakunnissa; hakijana ja hallinnoijana jokin alueen kuntien yhdessä sopima kunta tai kuntayhtymä.
- Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset ja rahoituksen aluekohtaiset enimmäismäärät kirjataan asetukseen
  - hankkeen täytyy mm. sisältää kaikkia viittä tavoitetta koskevia toimenpiteitä ja pohjautua STM:n ja maakunnan välisiin keskusteluihin
- Hankkeiden tuki jo alkuvaiheessa THL, jonne viisi alueellista koordinaattoria
- Laaja hankeopas hakuohjeineen

SOSIAALIHUOLLON KEHITTÄMISOHJELMA

- Hallitusohjelman mukaisesti laaditaan sosiaalihuollon kehittämisohjelma ja tuodaan sosiaalihuollon palveluita vahvemmin osaksi tulevaisuuden sote-keskusta
  - toteutetaan osana tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmaa
    - Sisältää sekä alueellista että kansallista kehittämistä
- Ohjelma vahvistaa sosiaalihuollon vaikuttavien toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa sekä tukee alueiden kehittämistyötä kansallisesti yhdenmukaiseen suuntaan
- Suomeen rakennettava sosiaalihuollon tutkimus- ja kehittämisrakenne ja valtion tutkimusrahoitus tukevat ohjelman toimeenpanoa

Tulossa: SOSIAALITYÖN TULEVAISUUS - ALUEKIERROKSET

Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja sosiaalialan osaamiskeskukset järjestävät syksyllä 2019 viisi pääosin samansisältöistä tapahtumaa, joissa kerrotaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelmasta ja sen yhteyteen suunnitelluista sosiaalihuollon ja sosiaalipalvelujen kehittämisestä.

Aamupäivän tilaisuus striimataan. Iltapäivällä asiaan syvennyttään työpajoissa.

- Kuopio 22.10.
- Helsinki 28.10.
- Oulu 4.11.
- Turku 7.11.
- Tampere 8.11.

Lisätietoja:

https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tule-pohtimaan-millainen-on-sosiaalihuollon-rooli-tulevaisuudessa

Muuta ajankohtaista:

VALTION TUTKIMUSRAHOITUKSEN LAAJENTAMINEN SOSIAALITYÖN TUTKIMUKSEEN

Eteneminen:

- tavoitteena antaa hallituksen esitys eduskunnalle helmikuussa 2020 vuoden ensimmäisen lisätalousarvioesityksen yhteydessä
- Lakimuutos toteutettaisiin lisäämällä sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) uusi 60 c §
- Sosiaalityön tutkimukseen suunnattu rahoitus tavoitteena saada käyttöön jo vuonna 2020.
- käynnistetään kokoamalla virkamiehistä ja asiantuntijoista hyvin tiivis valmisteluverkosto
- Tehtävänä hahmotella sosiaalityön tutkimusrahoituksen käyttöönoton vaiheistus sekä edellä tarkoitettujen ensimmäisen vaiheen säädösmuutosten sisältö, eli ensimmäinen rahoitusrakenne
- valmisteluverkoston tulee valmistella hallituksen esityksen ja alustavan asetusluonnoksen muotoon puettu ehdotuksensa lokakuun alkuun mennessä
- Ehdotukset voitaisiin lähettää kuuden (6) viikon lausuntokierrokselle marraskuun alussa 2019.

VALTION TUTKIMUSRAHOITUKSEN LAAJENTAMINEN SOSIAALITYÖN TUTKIMUKSEEN

- Tutkimusrahoituksen käynnistämisen jaksotus (pohdintaa):
  1. Ensivaiheessa rahoitus olisi todennäköisesti tarpeellista suunnata välttämättömiin alkutoimenpiteisiin, eli keskeisesti sosiaalityön tutkimusinfraan kehittämiseen
  2. Toisessa vaiheessa rahoituksen sisällöllisiä painopisteitä kehitettäisiin sosiaali- ja terveyskeskus- sekä sosiaalihuollon kehittämisohjelmien puitteissa
  3. Tutkimusrakenteet ja tutkimuksen sisältö integroitaisiin järjestämisen kokonaisuuteen yhdessä terveydenhuollon tutkimuksen kanssa.

ASIAKASTIETOLAKI

- Asiakastietolain valmistelua jatkettu rauenneen HE:n (300/2018) perusteella
  - Lausuntokierros ennen HE:n antamista eduskunnalle
- Tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset
  - Mm. terveydenhuollon perussuostumuksesta luopuminen, luovutukset lainsäädännön perusteella
  - Tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä suostumuksen perusteella
- Sosiaalihuollon liittymisvelvoite asiakastiedon arkistoon
  - Asiakastietojen luovuttaminen asiakastiedon arkistosta
  - Asiayhteyden todentaminen
  - Informointivelvoite ja kieltomahdollisuus
- Hyvinvointitietojen tallentaminen omatietovarantoon ja hyvinvointisovellukset

Lisätietoja
stm.fi

Virva.juurikkala@stm.fi